

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. Kiss Pál. 19
FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Dessőffy-tér 7. szám alatt.

Telefon szám 124.
Hirdetéseket díjazás szerint közlünk.

Kiadó és laptulajdonosok:
Dr. Kiss Pál és Lepsits Kálmán.

Alvó ügyek.

Makó, jan. 5.

Nem lehet ember, aki azt mondhatná, hogy közigazgatásunk mai menete bárkit is kielégíthetne. Mindenképpen eljött az ideje, hogy ezt a nagyon is beteg szervezetet meggyógyítsák vagy még inkább hogy: újjá teremtsék.

Ma éppen, olyan a mi közigazgatásunk, mint az elhagyott vén ember. Lassan tipeg-topog előre s ha valamit csinál, nagyon furcsán, hogy ne mondjuk, rosszul csinálja.

Ezuttal a közigazgatási ügyek lassu menetéről akarunk beszélni.

Közigazgatásunkban mindennapi, hogy egy-egy ügy újra meg újra odatér vissza, ahonnan elindult. Seghogyse tud előre haladni. S amikor újra meg újra ugyanahhoz a fórumhoz visszakertül, teméntelen sok idő telik el. El is felejtli mindenki már, hogy vajjon mi is történt előbb abban az ügyben, amivel újra kénytelen foglalkozni a közügyek embere.

Amikor aztán némelyik ügy be is fejeződik, a bölcs csecsemője is kész öreg ember lett.

Mi is arról akarunk most megemlékezni, hogy a makói város-házán is van jó néhány ügy, amelyek mintha már nagyon is régen aludnának. Amelyeket pedig ideje volna már fel is kelteni. Mert ha még nagyon sokáig tart az alvásuk, baj lehet belőle. Nem is egyesekre, hanem a város egész közönségére.

Itt van mindjárt a marosi-fürdőnek öt idők óta húzódo ügye. Az igaz, hogy még bele se jutottunk a téibe, de már is mintha kifelé haladnánk belőle. Öt-hat hónap mulva újra a nyár köszönt ránk.

A marosi-fürdőre nézve az eddigi vállalkzóval most már csakugyan letelt a bérletünk. Új vállalkzó, új szerződés még még nemcsak hogy nincsen, de még nem is sejtethjük, hogy mi is lesz vagy hogy is lesz hát a jövődében a marosi fürdőnkkel. Pedig már is összébb-összébb szorul az a kevés idő, ami hátra van még a fürdőzési évadig, ami már júniusban bizonyára itt lesz, esetleg talán már május hónapban is.

A mult őszején szőnyegre került a kérdés a városházán, de igazán senkise tudja mi történt akkor. Azóta még semmise történt. Valóban kíváncsiak lehetünk, hogy

lesz-e szükséges marosi fürdők a most következő nyárra. Megfelelő, jó már bizonyára nem lesz. Mert erre máris rövid az idő. Lesz hát, ha lesz, olyan, amilyen szokott. Elhirtelenkedett intézkedéseken alapuló hebehurgya — valami.

E fürdő alvó történetéből mi még emlékezünk arra, hogy nagyon is jó idővel ezelőtt két vállalkzó is akadt, akik érdekes terveket mutattak be s ajánlottak elfogadásra. Emlékezünk, hogy az egyik vállalkzó visszalépett ugyan, de a másik tovább is állta a szavát.

Sőt még arra is emlékezünk, hogy bizottság kiküldés is történt s hogy a bizottság sétát is rendezett a Maros partján s ennek környékén.

De hogy azóta mi történt, azt már senki se tudja. Azaz, hogy mi még talán ezt is tudjuk. Semmise történt.

De hát miért is nem történt. Miért, miért?

Mert nagyon téves az a városházai okoskodás, mely azt tartja, hogy fürdő felállításáról gondoskodni s fürdőt felállítani éppen csakis abban az időben lehet, amikor már fürdőni kéltene.

Gondolják csak meg a manzart-barok tetejű városháza alatt, hogy ez az okoskodás igazán, komolyan, legalább is — furcsa.

Csináljanak hát már valamit ott a városházán, a mi legközelebbi közigazgatásunkban.

Hát ez az alvó fürdő-ügy.

Itt van azután a Csokonai-utca kinyitása. Két-három vagy talán több éve is van, hogy megkezdődött s ma is még a kezdet-kezdetén van. Úgy tudjuk, hogy most a miniszter előtt fekszik az ügy. Éppen a nyugalmasok közt is a legnyugodtabb helyen. Ott ugyan alhatik akár évtizedekig is, hogyha innen alulról időnként nem ébresztgetik.

Hát ébresztgessék. Mert mégis csak azért indult talán meg ez a kisajátítási ügy, hogy haladjon is és be is fejeződjék.

Különösen pedig úgy hisszük, hogy éppen ez a mai nemzedék azért indította meg, hogy még ennek a nemzedéknek az életében legyen belőle valami.

Igaz, hogy nem is tudhatja a világ, micsoda nagy munkát s milyen hosszú időt is igényel a miniszteriumtól ilyen ügynek az elintézése. Hát mi ezt is megsugjuk. Ez az elintézés bizony belekerülne legfeljebb — tíz percbe és alig 10-20 soros írásba.

Alvó ügy lett a vágóhid ügyéből is. Pedig nagy hű-hóval belefogtak volt, hogy csinálnak valami nagyszerű dolgot. És még kicsi se lett.

Elaludt, ki tudja meddig.

A városi szabályrendelet átdolgozását is elrendelte a képviselő-testület. Előbb 5-6 évvel ezelőtt. Akkor ülésezett is jó egynehány-szor a bizottság s aztán elaludt az ügy. Néhány hónappal ezelőtt újra felébredt. A képviselőt újra bizottságot küldött ki az új szabályrendelet elkészítésére. De azóta megint alszik az ügy. Ki tudja meddig? Pedig talán jó volna ezt is felébrésztetni.

A városi fogyasztási adóhivatal ügye is elaludt. Mi van vele, miért nem kerül elő, senkise tudhatja. Itt pedig nagyon is pikáns az eset. Egy megsemmisített szabályzat alapján működik egy egész hivatal egész személyzetével egyetemben. A megsemmisítés a fizetések mérvére is vonatkozott s már több mint egy éve, hogy mégis csak a megsemmisített szabályzat fizetéseit adják.

Ebből még baj lehet. De legalább is nagy kavarodás...

Általában nagy baj ezeknek az ügyeknek ez a mélyen alvása. Nagy baj már is, de még nagyobb lehet.

Ezért kell azokat minél előbb sorra felébrésztetni.

kp.

— A piaci husarúsítás ügye. A földművelésügyi miniszternek az a rendelete, mely előírja, hogy a piacra kivitt füstölt husok zsiradékot előbb állatorvos által megvizsgálандók, igen terhes, mint azt pár nappal ezelőtt megírtuk, Makóváros közönségére, mert az állatorvosnak minden ilyen vizsgálatért három korona díj jár. Ezen az állapotot segitendő, *Sepsei István* városi képviselő indítványt adott be Makóváros képviselőtestületéhez az iránt, hogy a város írjon fel a miniszterhez a husvizsgálati díj eltörlése iránt. Makóváros állandó választmánya mai ülésén foglalkozott ezzel az indítvánnyal és azt a hétfői közgyűlésen elfogadásra ajánlja.

— Az állandó választmány ülése. Makóváros állandó választmánya ma délelőtt *Galambos Ignác* dr. polgármester elnöklésével ülést tartott és előkészítette a hétfői közgyűlés tárgyait.

Véres multság.

Csal-e hát a zsidó?

(Saját tudósítónktól.)

Makó, jan. 5.

Annak a kérdésnek eldöntése, hogy vajjon csal-e hát a zsidó, három emberéletbe került tegnap a borsodmegyei Cserépy községben. Három deli legény fekszik emiatt kiterítve a ravatalon, de kívülök is csunyán meg van tépázva a falnak majdnem az egész fiatalága.

Ugy történt a dolog, hogy mintegy tizenkét tagból álló legény-csapat állított be tegnap a közég korcsmájába egypár ital borra. Jókedvűek, hangosak voltak a legények s a korcsmában tovább folytatták az ivást. Nagyban folyt a multság s még egy árva cimbalom is előkerült valahonnan a kuckóból s annak a nótái mellett itak-daloltak a legények.

Jó későre járt már az idő, amikor felcsehelődtek, hogy hazamenek. De hátra volt még a multság legjava; a fizetség. Odahívták hát Blau Mór korcsmáros, aki annak rendje és módja szerint összeállította az elfogyasztott italok és szivarok árát.

A legények egy része szó nélkül fizetni akart, de a másik rész sokallotta a fizetséget:

— Csal ez a zsidó! — kiáltotta oda az egyik nagyhangu legény.

Blau Mór tiltakozott a vádak ellen, de a legények egy része lehurrogta:

— Nem fizetünk csak azért se, csal ez a zsidó!

A legények ekkor már két pártra szakadtak és szenvedélyesen vitatták a dolgot. Eleinte csak vitatkoztak, de később ököre mentek, majd előkerültek a bicskák, a furkósbotok, a vasvillák és támadt olyan verekedés, hogy amikor a csendőrök megérkeztek, három legény *Töttösy Gyula*, *Gerenda János* és *Szabó András* holtan feküdtek a korcsma földjén, de nem volt a legények között egy sem, aki meg ne sebesült volna. A csendőrök a gyilkos legényeket letartóztatták és bevitték a miskolci ügyészség börtönébe.

Megérkezett a

Győri testvérek

ujjonnan szervezett női zenekara.

Ma, szombaton délután 3 órától és vasárnap délután 3 órától kezdve a „KORONA“-étteremben hangversenyeznek.

Színház után

disznótor.

Friss vacsora!

Huszártisztból csavargó.

Tolonc hadnagy.

— Saját tudósítónktól —

Makó, jan. 5.

Tegnap éjszaka a város egyik forgalmas utcáján az egyik ház kapujában alakatlan tömeget láttak a járőkelők. Odahívták a legközelebb tartózkodó rendőrt, aki bevitt a központra. Ötven évesnek látszó, züllött, rongyokba burkolt alak volt az illető, aki a rendőrtiszt kérdéseire előadta, hogy Kaiser Hugónak hívják és Lugosra való.

— Miféle maga? kérdezték tőle.

Erre Kaiser Hugó leánya magáról a rongyait s megmutatta a ruházatát. Huszártiszt nadrág volt rajta és finác zubbony.

— Ugy nézzenek rám, hogy én huszártiszt voltam, de voltam finác is.

Ezután előszedte az írásait s kiderült, hogy tényleg volt huszártiszt, hadnagy egy Ausztriában állomásozó ezrednél. Hat év előtt tört le fényesnek ígérkező karrierje. Folytonos részegsége miatt ki kellett lépnie a hadseregből. Lugoson jó módú rokonai vannak. Neki is volt tekintélyes vagyona, azonban mindent elköltött s pár év előtt kénytelen volt pénzügyi állást elfoglalnia. A nyírbátori őrségnél szolgált, de onnan is kitétek, mert részegségében botrányokat okozott és zsarolta a korcsmárosokat. Mikor a pénzügyőrségtől elbocsátották, elszedték tőle a ruhákat. Mivel azonban könyörgött, hogy a tél idején nincs más gunyája, a bluzt meghagyták nála, de lefejtették a zsinorozatát.

A züllött exhuszártisztet a rendőrség eltoloncolta Lugosra.

Követelje mindenki az újságársoktól a »Makói Független Ujságot«. A »Makói Független Ujság« mindenben a közönség érdekeinek szószólója és támogatója s az igazi függetlenségi- és 48-as eszmék kártartó harcosa.

Biztosítom

— hogy nem bánja meg

ha finom 14 karátos arany ékszert, zseb- és modern hárfia ütőingaórárt akar venni, vagy javíttatni ha bizalommal felkeresi

Vidor Manó

— műórárs és ékszerész üzletét MAKÓN, Fötér. Az Otthon-kávéház mellett.

Lapkihordó-fiuk

— felvételnek a kiadóhivatalban.

Különös végrendelet.

Huszonötezer korona egy kis kutyának.

— Lapunk tudósítójától. —

Makó, dec. 5.

A Budapesten Ferencváros egyik esendesházában, az Angyal utcában Szilveszter éjszakáján hirtelen meghalt Szabó Béláné, egy pénzügyi tanácsos elvált felesége. Az öregasszony igen különös életet élt és ehhez halálában is következetes maradt. Tudósítónk az érdekes asszonyról a következőket jelenti:

Az asszonyt leány nevén Czabányi Bertának hívták. Az Angyal utca 49 számú házában lakott, amely az övé volt. Nem tartott eszeléket, hanem maga takarított. Egyetlen élő lény, akivel érintkezett, az a kutyája volt, akit hihetetlen módon kényeztetett. Minden szeretőt a kis pincsikutyára pazarolta. Nemrégiben eladta a házat és csak a földszinti kétszobás lakását tartotta meg.

Most az utóbbi időben alig látták. Vasárnap délután mégis feltörték az ajtót és az ágyában holtan találták Czabányi Bertát. Melléte kis kutyája vonított. A holttestet a bonctani intézetbe szállították, a hatóság emberei pedig végrendelet után kutattak. A fehérműs szekrényben nagy értékű ékszereket és egy 25.000 koronáról szóló takarékkönyveket találtak.

Tegnap délelőtt jelentkezett a IX. kerületi elöljáróságon Egressy fővárosi hivatalnok és előadta, hogy tud arról, hogy Szabóné minden törvényes követelménynek megfelelően végrendeletet készített. A végrendelet még nem találták meg, de rákadtak egy noteszra, amelyben az asszony végső akarata vázlatosan volt lejegyezve. Czabányi Berta holttestét fölboncolták és véglegesen megállapították, hogy az asszony szívizélhűlésben halt meg. Temetése ma délután lesz. Az árva maradt, de bizonyára sokaktól irigyelt ölelnék különben máris akadt új otthona. Lakatos Ferencék, a különös asszony rokonai vették magukhoz a tőkepénzes kutyát, amelynek 25.000 korona vagyona van, ha ugyan el nem pörölik tőle az elhalt többi rokonai.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptára. Janár 6. Szombat. Római kath. Vizker. Gör. kath. December 24. Kar. e. b. — Nap két 7 óra 49 perckor, nyugszik 4 óra 22 perckor.

Időjárás. A budapesti meteorológiai intézetnek Makóra érkezett jelentése szerint a következő időjárás várható: Változás nem várható. Későbbi enyhülés valószínű. Sürgönyprognózis: Változás nem várható. Később enyhülés. Déli hőmérséklet: 6-0 fok Celsius.

Január 13: Lutheranus-bál a Koronában. Január 21: Görögkatholikus bál a Koronában.

— Justh Gyula Budapesten. Justh Gyula, a függetlenségi Justh-párt elnöke tornyai birtokáról a ma déli vonattal Budapestre utazott, ahová este érkezett meg.

— Az ipari hitelszövetkezet kérelme. Több ízben megemlékeztünk már arról, hogy a helybeli ipari hitelszövetkezet 20000 koronának gyümölcsözés végett való elhelyezését kérte a város tőkepénzeiből. Ezt a kérelmet már egyszer megtagadta a város, ezért a hitelszövetkezet megújította kérelmét. A hétfői közgyűlés újból foglalkozik tehát ezzel az ügyvel és a kérelem teljesítése biztosan remélhető, mert ezt az intézetet az

állam támogatja. A kérelem teljesítését az állandó választmány is javasolja.

— **Beteg tisztviselő.** Lapunk mai számában megemlékeztünk arról, hogy Oravecz d. városi adóosztály betegsége miatt egy év óta szabadságon van. Minthogy a tisztviselő egészségi állapota mindeddig nem javult, újabb félévi szabadság engedélyezése iránt fordult a városához. Ugy a városi tanács, valamint az állandó választmány azt javasolja a hétfői közgyűlésen, hogy Oravecz állása megüresedettnek mondassék ki és mielőtt töltessék be. A javaslat a legtávolabbról sem mondható humánusnak, de Oravecznek még igen rövid szolgálata van a városnál úgy, hogy sem nyugdíjra sem végkielégítésre még akkor sem tarthatna igényt, ha tisztai nyugdíjszabályzat már életbe lépett volna. Most igazán csak a képviselőtestület nemeslelkűségétől függ, hogy szavaz-e meg valamit tisztviselőjének, midőn állásától betegsége miatt megfosztja.

— **Uj egyházkerületi főjegyző.** Debrecenből jelentik: A tiszántúli református egyházkerületben a főjegyzői és egyéb állásokra leadott szavazatokat tegnap bontotta fel Degenfeld József gróf főgondnok és Balházar Dezső püspök elnökletével a kiküldött bizottság. A kerület főjegyzőjévé Futó Zoltán szentesi lelkész 281 szavazatával szemben 490 szavazattal Kiss Ferenc püspökladányi esperest, egyházkerületi tanácsbíróvá 525 szavazattal János Zoltán debreceni lelkész választották. Tanárképviselők lettek: Nagy József, Nagy Gyula, Matolcsy László debreceni, Böszörményi Géza dr. nagyvárad, Bácskay János szatmári tanárok.

— **Bezárt iskolák.** Ugy látszik, hogy a járványos betegségek a legközelebbi időben ovintézkedés mellett sem akarnak megszűnni városunkban, hanem még inkább terjednek. Erre enged következtetni Paku Imre dr. városi főorvosnak a polgármesteri hivatalhoz ma beadott jelentése, melyben elmondja, hogy a Szegedi utcai állami elemi iskolában a növendékek között a roncsoló toroklob járványszerű jelleggel fellepett, miért is kéri ezen iskolának 15 napra terjedő bezárását és fertőtlenítését. A polgármester nyomban elgeget tett a városi főorvos jelentésének és az iskolát az alispán utólagos jóváhagyása mellett 15 napra bezáratta. Természetes, hogy az iparos tanoncok esti óráit sem tartják meg ebben az iskolában az iskola fertőtlenítése miatt.

— **Szaporodik a tisztai nyugdíjalap.** A makói gyógyszerészek jártak elől azzal a jó példával, hogy az újévi ajándék osztás helyett, valami jótékony célt támogatnak. Ez évben ugyanis a makói gyógyszerészek az újévi ajándék osztás helyett 100 koronát adtak a városi tisztai nyugdíjalap javára, melyet ma fizettek le a város polgármesterénél.

— **A kaszaperi pusztá ügye.** Néhány nappal ezelőtt részletesen foglalkoztunk a polgármester azon indítványával, mely a kaszaperi pusztá eladását célozta. Mi ugyanis nem osztottuk e tekintetben a polgármester véleményét és ellenítettük a város birtokának eladását. Ugyanezt az álláspontot tette magáévá Makóváros állandó választmánya, mely javasolja a hétfői közgyűlésen az indítványnak a napirendről való levételét.

— **Jóváhagyott szabályrendelet.** Makóváros képviselőtestülete az elmúlt év folyamán módosította a kéménysepről szóló szabályrendeletét, melyet jóváhagyás végett a kereskedelmi miniszterhez ter-

jesztett fel. A miniszter ma küldötte vissza a szabályrendeletet, melyet jóváhagyó záradékkal látott el.

— **Talált lópokróc.** A város rendőrkapitányi hivatalánál egy talált lópokrócot őriznek, melyet az igazolt tulajdonos a hivatalos órák alatt vehet át.

— **Veszendőben a szép magyar csárdás.** A »Táncitanítók Országos Közlöny«-éből vettük át az alábbi írt sorokat, melyek a tánctermekekben lábrakapott újabb rossz divatot igyekeznek ostromozni. Hozzáteszünk a magunk részéről is, hogy teljesen igazat adunk mi is e soroknak, mely szemrehányólag hozza fel, hogy újabb időben holmi boszton-figurákkal kezdik a táncestélyekről kiszorítani a mi híres és méltán híres magyar csárdásunkat. De beszéljen a táncitanítók közönsége, mely a következőket írja: Közeledik a farsang, leányok és ifjak türelmetlenül várják Karneval ő fensége bevonulását. A farsangváró és táncitanuló ifjuságnál azt az elszomorító tényt tapasztaljuk, hogy a városos boston láz fogja el őket iparkodásuk és türelmetlenségük egyedül és kizárólag arra irányul, hogy a boston és csupán a boston minél gyorsabban elsajátítsák. A táncoknak ez a felkapott bitörője, ha még tovább is tart, teljességgel kiszorítja legszebb táncainkat. Nemcsak a sormagyar, palotást, körmagyart és egyéb szép táncainkat emészti meg, de hovatovább nemzeti büszkeségünket, a csodaszép csárdást is kiszorítja tánctermeinkből. Pedig ha van tánc, amely elismert legszebbike a táncoknak, egy a csárdás az. A csárdás, melynek tánca és zenéje legjobban illik nemzetünk tüzés és kedélyes temperamentumához. Ez érvényre juttatja leányaink minden báját és gratiasját s amely legszebb kifejezője a magyar ifju büszke és nemes testtartásának. Szomorú tünet, hogy báltermeinkben ifjuságunk a legropogósabb magyar csárdás-zenére is nem áll boston táncolni. Az örökös és állandó boston már valóságos egyhangúságot visz táncvígalmainkba és kinosan farsztólóg hat. A táncitanítóknak első és legfőbb kötelességük, hogy nemzeti táncaink díszes régi helyét táncvígalmaink megőrizzék és a boston láz beteges túltengését mérsékeljék. A táncitanítóknak kötelességük, hogy a magyar tánc kedvelő ifjuságot a csárdás szeretetéhez vissza vezessék. Rá kell mutatni arra, hogy a magyar ifjuság a hazafilasság ellen vét, ha a boston kedvéért a szép magyar csárdást mellőzi.

— **A kínai köztársaság.** Nankingból jelentik, hogy Sunjacen dr. hétfőn este hat órakor ünnepiesen bevonult a kínai köztársaság fővárosába, Nankingba, ahol tízezer korona örömkialtással és huszonegy ágyulövessel üdvözölte. Sunjacen tegnap délelőtt tízenegy órakor átvette az ideiglenes kormányt s letette az esküt arra, hogy a mandzsu dinasztia meg fogja fosztani a tróntól, hogy a békét helyreállítja és népkormányt fog berendezni. Mihelyt ez megtörténik, le fog mondani az álsárol, hogy a végleges elnökhivatalt fogatosíthassák. Az ideiglenes kormány első hivatalos tényle az lesz, hogy reformálni fogja a napárt, amely szerint ez év első napja ezontul január elsejére fog esni.

— **Utónállók.** Van Makóvárosnak két alakja, kik arról nevezettek, hogy a békés polgárokat mikor este hazafelé igyekeznek, megtámadják és jól elverik, akár

van rá okuk, akár nincs. E két jó madár közül az egyiket Nagy Imrénnek, a másikat pedig Sirokmán Jánosnak hívják. A rendőrség mindkettőt jól ismeri, mert csaknem minden héten adnak ők a rendőrségnek valami dolgot. A két utonálló ma este ismét nem férhetett a bőrében, megtámadták B. I-t, ki nyugodtan ment haza lakására és tetteleg bántalmazták. B. a két utonállót a rendőrségnél jelentette fel, hol megindították ellenük ismételt az eljárást.

Kincs a kályhacsőben. Debrece-nből jelentik: Kellemetlen meglepetés érte tegnap Zalcer Sándor kávéházi főpincért, midőn hazatért lakásába. Zalcer felesége néhány napra elutazott a városból s mivel attól félt, hogy valaki meglopja, elhatározta, hogy ékszerét és a készpénzt plékhaztába téve, a hályhacsőben helyezi el. Mialatt Zalcerné távol volt, beköszöntött a hideg, miért is a férj megparancsolta a cselédnek, hogy fűtsön be. Ez eleget tett a fölszólításnak. A kályhából nagy füst csapott ki, de senki sem tudta megmagyarázni, hogy miért füstöl a kályha. Végül szétbontották a kályhát s ekkor az összeégett kazetta a földre esett. A pénz, mintegy 4000 korona elhamvadt, az ékszer, arany és ezüst pedig összeolvadt. Zalcer a pénz hamuját elvitte az Osztrák és Magyar Bank fiókjához, ahol kijelentették, hogy előbb vegyi uton megfogyják állapítani, hogy a hamu az elégett bankjegyekből származott-e aztán bizonyos százalék levonása után kifizetik az összeget.

A feminista kocsis. Egy társaságban a feministák törekvéseiről vitakoztak. Valaki fölemlítette, hogy Párisban már női kocsisok is vannak és Londonban női rendőröket akarnak alkalmazni.

A női kocsisokra nézve még csak meg tudtak egyezni valahogy, de a női rendőrök intézménye nem nagyon tetszett az uraknak.

Kérem, — mondja az egyik — én nem tudom elképzelni, hogy mit csinálna egy női rendőr például egy részeg emberrel az utcán, valami lümpplal, aki éjjel ordítva megy haza...

Hogy mit csinál vele? Hát beviszi a rendőrségre.

— És ha nem tudja bevinni? Általános csend. Megszólal egy feminista hölgy a legtermészetesebb hangon:

Akkor... becsalja.

Tisztelettel értesítem a tánc kedvelő ifjúságot, hogy az új táncanfolyamomat 1912. január hó 10-én megkezdem, amelyre beiratkozni már lehet Barcsay-utcai házamban. Érdeky József okl. tánc tanító.

Egy jó magaviseletű **f i u** azonnal felvétetik. Kezdő havi fizetése 12 korona. Utolsó évben havi fizetése 20 korona. Makói Független Ujság nyomdájában.

A tüdővész gyógyítása.

Hangyasav a sorvadás ellen.
(Saját tudósítónktól.)

Makó, január 5.

Berlinből jelentik: Krull Edward dr. mecklenburgi orvos érdekes fölfedezéssel lép a nyilvánosság elé. Husz éven át kísérletezett különböző hangyasav preparátumokkal, hogy megállapítsa, milyen betegségeket lehet ezzel gyógyítani s ezalatt több ezer betegnek adta vissza az egészségét.

Először a tuberkulózis ellen alkalmazta a hangyasavat, azután vesegyulladás, köszvény, végül rosszindulatú bőrbetegségek ellen s szép eredményeket ért el. Krull dr. nem benseleg alkalmazza a hangyasavat, mert ebben a formában hatástalan, hanem vízzel oldva a bőr alá fecskendezi. Erre a kezelési módra az a tapasztalat vezetett, hogy a hangyasav hatása a belső szervekre föltétlenül a test anyagcserejének javulását idézi elő.

Hosszas kutatás után megállapította, hogy a sorvadásos ember belső szerveiben kevesebb a természetes hangyasav, mint az egészségesében. A hangyasav a testben a fertőtlenítő szerepét játssza s ilyenformán ennek az anyagnak a szaporítása a legalkalmasabb a baktériumok elpusztítására.

Ilyen módon sikerült több száz tüdővész beteget meggyógyítani, a kiket hosszabb-rövidebb időközökben oltott be hangyasav-oldattal, a betegek kora szerint változtatva az oldat erősségét.

Kísérleteit kiterjesztette más krónikus betegségekre is, amelyek semminemű összefüggésben nem állanak a tuberkulózissal s itt is meglepő eredményt ért el. Általában a betegségek három csoportjában tapasztalt szembeszökő hatást: a külső és kelső tuberkulózis, a vesegyulladás és a rosszindulatú daganatok esetében. A fölfedezés orvosi körökben élénk föltűnést kelt.

A mágnásoknak, dzsentriknek s ezek uszályhordozóinak nem kell az általános, egyenlő, titkos választói jog, mert félnek attól, hogy ha ez bejön, a magyar közélet nem lesz tovább az ő mindenféle, lehűtő pereputyainak kalácsot adó menedékhelye!

A „Makói Független Ujság” előfizetési ára vidékre:
Egész évre . . . 14 Kor.
Félévre . . . 7 Kor.
Negyedévre . . . 3 K. 50 fill.

Hegyi- és homoki ujborok

50 literen felüli vételnél
26 krajcár literje,
helyben
32 krajcár,
kisebb vételnél 34 és 36 krajcár.
Mindennemű kiváló minőségű
ó-borok,
pálinkák, likörök és
tea-rumok
kedvező árban kaphatók
Iritz Sámuel özv. cégnél
Valódiságért szavatosságot vállal a cég.

Közgazdaság.

Gabona árak:

Buza:	21-20 - 21-40 "
Kukorica:	16 - 16-40 "
Árpa:	16-20 - 16-40 "
Zab:	18 - "

Az árak 100 kilogrammonként értendők.

Hagyma árak:

Vörshagyma:	13-14 K.
Foghagyma:	15-16 "
Petrezselyem:	22-24 "
Sárgarépa:	10-11 "
Dughagyma:	36-38 "

A hagyma árak 100 kilónként értendők.

Regény.

Ezerszer a halál torkában

(Egy idegen földrészekbe szakadt magyar ember csodás kalandjai.)

Elbeszéli: **Ő maga.** (136)

XIII.

A katasztrófa.

Természetesen lehetetlen volt egyenesen déli irányban haladnunk az erdők és hegygerincek miatt, melyeket utban találtunk, jobbra a benszőöttek vagy a kenguruk által vert nyomokat követtük keletre, nyugotra, sőt alkal-milag északra is - általában víz-forrásokhoz.

A benszőöttek ugyanis ha utaznak, rendszeren egyik forrástól a másikig szoktak menni.

A mennyire lehetett, mindamellett megtartottuk a déli irányt.

A Victória vidékét elhagyva egy újabb fensikra jutottunk, melyet buja rövid fű borított. Itt sűrűn akadtunk pompás forrásokra. Kenguru és emu is volt bőségben, nemkülönben tuzok, mely utóbbiak szokatlan fogással láttak el bennünket, nem is említve pompás tojásukat.

Más oka annak, hogy nagy kerülőket tettünk, ha erdők akadtak utunkba, az volt, hogy nagyon kevés élelmet találtunk bennök.

Kengurukat vagy más állatokat ritkán vagy sohasem találtunk az erdőkben, inkább a bozotos helyeken tanyáztak.

Egész kényelmesen utaztunk s a mint egyik benszőöltött törzset a másik után előtaláltuk, megbarátkoztunk velük s forrásaik mellett tanyáztunk. Itt-ott sajátságos folyókra és tavakra bukkantunk, melyek a földbe folytak s titokzatos módon eltűntek, hogy aztán bizonyos távolságra megint felszínre bukkanjának.

Meglehet különben, hogy tévedtem ebben, de legalább ezt a benyomást nyertem.

Egy napon, amint kitartóan gyalogoltunk, Yamba megdöbbenett, amint izgatottan rám kiáltott: „Fel a fára, — hamar! Fel a fára!” és e szavakkal maga is mászni kezdett a legközelebbi fára. Nos, időjártával annyira megszoktam minden kérdés nélkül követni tanácsát, hogy minden habozás nélkül a legközelebbi fához ugrottam s tőlem telhető gyorsasággal felkapaszkodtam rá.

Ha azt kiáltja: „Ugorj a folyóba!” megtettem volna azt is egy szó kérdés nélkül. Mikor azonban biztonságban voltam az ágak közt, oda kiáltottam neki (az ő fája csak pár singnyire volt tőlem) „Mi az?” Nem adott feleletet, hanem egy hullámzó vidékre mutatott, melyen épen át jöttünk.

Oda néztem, de eleinte nem láttam semmit, de aztán úgy rémlett előttem, mintha az egész környék a messze távolban fekete köpenyvel volna beterítve és ez a köpeny csupa élő teremtményekből állana.

(Folyt. köv.)

Az „ŐRANGYAL”

disztemetkezési vállalat

tisztelettel tudatja a n. é. közönséggel, hogy **temetkezéseket, temetésekhez való gyászcikket** a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig — a mai modern kor és ízlés szerinti kiállításban — a legszolidabb árban eszközöl. Ravatalozásért és gyászkocsiért külön díj nem számítatik. Tölgyfa kereszték és fejfák a legolcsóbb árban szereshetők be nálam. A névfelirat arany és ezüstözéséért külön díjat nem számítok fel.

B. pártfogást kérve: 161 özv. Gyurik Lajosné, Kenyér-piac. (Tőkey-házban.)

▲ Aki arcának üdeségét s kezének, fogának fehérségét meg akarja tartani csak **Tubarózsa-** szépitőszereket használjon. Tubarózsa-krém az arc fényességét, pattanásokat, arcráncokat megszüntet. Teljesen ártalmatlan!

▲ **Tubarózsa-kenőcs** a legjobb sömör, seplő és májfolt elmulasztására!

▲ **Tubarózsa-tej**-től az arc hófehér lesz!

▲ Tubarózsa-hőlgypor, Tubarózsa-szappan, Tubarózsa-szesz, Tubarózsa kölni víz, Tubarózsa-hajszesz, Tubarózsa-illat stb.

▲ **Tubarózsa-hajkenőcs** a haj és bajusz növést legjobban elősegíti! o o o o o

▲ Az őszülő hajnak eredeti szint ad a **Hajregenerátor!**

▲ »Salofor« a kéz- és lábizzadást legbiztosabban megszünteti! Mindennemű gyógyszerek, bel- és külföldi különlegességek nagy raktára.

JENEI SZÉKELY LAJOS
gyógyszertára a »Szent István«-hoz
M A K Ó N. (a róm. kath. templom mellett.)
Raktáron nem levő dolgokat meghozatok!

FIGYELEM!

2000 darab legújabb felvételű hanglemez, 100 darab legújabb éneklő gép és éneklő gép alkatrészek és tűk eredeti gyári árban lesznek elárúsítva míg a készlet tart **Glück Samu** gépraktárában.

Ujdonság!

Előre és hátra varró eredeti karikahajós varrógépek, Minerva egy tengelyes, sülyesztős karikahajós varrógépek, Central-Bobbin és Singer rendszerű csolnakos varrógépek, varrógépekhez való mindennemű alkatrészeket eredeti gyári árakban szállít **Glück Samu** gépraktára Makó.

Legujabb!

Lábbalhajtós morzsolókat, kuphengeres repavágókat, szecskavágókat, ujonnan hitelesített mérlegeket, mosó- és mángorló gépeket, mélyen leszállított árban és kedvező részletfizetés mellett szállít **Glück Samu** gépraktára Makó, Szegedi-utca.

Olcsón vásárolhat!

ha fűszer árúit, rumok, theák, cognacok, fűgék, friss pörkölésű kávék és mindennemű csemege-dolgait

Kovács Károly ujonnan felszerelt fűszer- és csemege kereskedésében szerzi be. — Üzlete a szegedi- és Kálvin-utca sarkán, **Glück-féle ház**.

NŐI FELÖLTŐK ÓRIÁSI VÁLASZTÉKBAN!

Legujabb őszi- és téli ujdonságokban;

színes angol áruból, posztóból, bársonyból és selyem-plüssből **0 0 Bébé- és leányköpenyek, felöltő különlegességek, 0 0**

Mértékszerinti rendelések elsőrangú munkásokkal saját műhelyünkben a leggondosabb kivitelben készülnek.

Menyasszonyi kelengyék! Fehérneműek!

Ágynemű, francia és angol párna, ing, hálókabát, nadrág- és fűzővédő, paplan lepedő!

Csecsemő kelengyék

Keresztelő párnák fejkötők és himzet, piqe paplanok. **Női blúzok a legizlésebb kivitelben.**

(171) **Szörmeárúk,**

boák, muftok a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig.

Legujabb divatu

női- és leánykalapok!

Posztó, biber, selyem, bársony- és gyászkalapok állandóan raktáron.

Diszítések és alakítások **Pártos E. és Tsa** Makó. Főtér, (az Otthon kávéház mellett)

Aki italmérési üzletet esetleg

házszállal együtt

szándékozik eladni, tudassa címét a kiadóhivatalban.

Szép elsőrendű zöld

here-széna

kapható

Iritz Sámuel özv. cégnél.

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

KÖNYVNYOMDA.

Készülnek:

Rovatos ivék,
Számlák,
Zárszámadások,
Üzleti kártyák,
Árjegyzékek,
Kereskedelmi nyomtatványok,
Névjegyek,
Szóró-cédulák,
Falragaszok.

Telefon-szám: 124.

Izléses kivitelű, hibátlan, tiszta munka. Ajánlja az újabb időben a mai kor igényeinek teljesen megfelelően villanyerőre berendezett műintézetét, mely a modern technika vívmányai szerint készíti a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig mindennemű nyomtatványokat.

Magyar gyártmányu papiros-raktár!

A MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

kiadóhivatala a legjutányosabb áron vesz fel hirdetéseket.

Készülnek:

Irodalmi művek,
Folyóiratok,
Hírlapok,
Doktori értekezések,
Iskolai értesítők,
Körlevelek,
Meghívók,
Táncrendek,
Levélfek.

Telefon-szám: 124.

Nyomatott a „Makói Független Ujság“ villanyerőre berendezett műintézetében Makón.